

СТЕФАНОВИЧУ ЛЕОНІДУ ІЛЛІЧУ – 70!

Видатному українському вченому доктору фізико-математичних наук Стефановичу Леоніду Іллічу у червні 2022 року виповнилося 70 років!

Л.І. Стефанович народився 17.06.1952 року. Вищу освіту отримав на фізичному факультеті Донецького державного університету, який закінчив на відмінно у 1976 році. Після його закінчення був направлений у Донецький фізико-технічний інститут АН УРСР (нині ДонФТІ НАН України) на посаду інженера-стажувальника. Одночасно вступив до аспірантури, яку успішно закінчив у 1980 році за спеціальністю 01.04.04 – теоретична та математична фізика. Під час навчання у аспірантурі зай-

мався теоретичними проблемами нелінійної оптики.

Після закінчення аспірантури завдяки плідній співпраці з проф. Е.П. Фельдманом, областю наукових інтересів Стефановича Л.І. стає дослідження впливу дислокацій на фізичні властивості металів та напівпровідників. Результатом цих досліджень стає його кандидатська дисертація «Роль деформаційної взаємодії електронів з дислокаціями у гальваномагнітних явищах та процесах поглинання світла», яка була успішно захищена у 1987 році в Донецькому державному університеті. Слід зазначити, що після захисту кандидатської дисертації Л.І. Стефанович переорієнтується на вивчення важливої тематики фізичного матеріалознавства, пов'язаної з дослідженням фізичних систем, далеких від термодинамічної рівноваги, а саме: аморфних металевих сплавів та твердих розчинів, що впорядковуються. Наслідком цієї роботи стає захист у 2000 році докторської дисертації на тему: «Кореляційний аналіз динаміки розпаду та впорядкування твердотільних систем, що є далекими від термодинамічної рівноваги» за спеціальністю 01.04.07 – фізика твердого тіла. За роки наукової роботи у Донецькому фізико-технічному інституті ім. О.О. Галкіна НАН України з 1980 року по 2015 рік він пройшов шлях від інженера-стажувальника до посади провідного наукового співробітника цього інституту.

35 років Л.І. Стефанович пропрацював у Донецькому фізико-технічному інституті, але в 2015 році у зв'язку з початком військової агресії РФ у Донбасі був вимушений звільнитися за власним бажанням і переїхав до Дніпропетровщини.

Подальша наукова діяльність Л.І. Стефановича з 2015 року і по теперішній час пов'язана з роботою в Інституті фізики гірничих процесів НАН України (нині Відділення фізики гірничих процесів ІГТМ ім. М.С. Полякова НАН України) спочатку на посаді провідного наукового співробітника, а з 2018 року заступника директора інституту з наукової роботи. При переході у ІФГП НАН України, завдяки широті своїх наукових інтересів, він переорієнтувався на кардинально нову для нього тематику, пов'язану з фізикою гірничих процесів.

Спочатку областю його теоретичних досліджень стає імпедансна спектроскопія вугілля та тріщинуватих гірських порід. Але він цим не обмежується. Незабаром з'являється низка його робіт, пов'язаних з еволюцією газонаповнених тріщин підчас підземної розробки вугільних пластів. Його увагу також привертає розвинення напрямку досліджень щодо впливу тріщин на електропровідність вугілля та інших гірських порід, які проводять постійний електричний струм. Зараз творчі зусилля Стефановича Л.І. зосереджені на дослідженні впливу вологи на десорбційні явища у вугільній речовині. Слід відзначити також його плідну співпрацю протягом декількох років з науковцями НТУ «Дніпровська політехніка».

Одночасно з основною тематикою він продовжує дослідження у галузі фізики твердого тіла, вивчаючи вплив зовнішніх факторів на кінетику впорядкування у сегнетоелектричних кристалах, що зазнали швидкого охолодження.

Впродовж всієї своєї наукової діяльності Стефанович Л.І. плідно співпрацює не тільки з науковцями України, але й провідними фахівцями закордонної наукової спільноти.

З появою в 2020 році його теоретичної роботи у престижному європейському журналі *Physica D* діяльністю Стефановича Л.І. зацікавилися експериментатори з Японії. Наслідком чого з'являється стаття у престижному журналі *Physica A* в співавторстві з японськими дослідниками. І це співробітництво з ними продовжується.

Завдяки своїй науковій активності він також налагодив співпрацю з дослідниками Німеччини (Технічний університет у м. Дармштадт, ФРН). Наслідком чого було отримання його ученицею гранта від німецького фонду ДААД на тримісячне стажування у ФРН. Результатом співпраці з науковими дослідниками Німеччини є підготовка та спрямування статті до престижного міжнародного фізичного журналу *Physical Review* у співавторстві з професором з Німеччини.

Л.І. Стефанович протягом всієї своєї наукової діяльності, як у ДонФТІ, так і у ІФГП завжди приділяв велику увагу роботі з науковою молоддю, аспірантами та здобувачами. Під його науковим керівництвом було захищено 2 кандидатські дисертації. Ще двоє його аспірантів з підготовленими матеріалами до захисту кандидатських дисертацій не захистили дисертації у зв'язку з початком військової агресії РФ у Донбасі, тому що були змушені змінити своє місце проживання.

Стефанович Л.І. є автором та співавтором понад 170-ти наукових робіт, серед яких 2 монографії, та 2 авторських свідоцтва на винаходи. Слід відзначити, що багато його статей опубліковано у високорейтингових закордонних журналах, що індексуються у наукометричній базі Scopus.

Наукова громадськість та колеги щиро вітають Леоніда Ілліча з Ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, щастя, та нових творчих здобутків.